

Kronika

Sällskapet för mäns uppskärande har gjort comeback i facklig gestalt. Svante Folin har börjat bära portföljen framför sig.

TCO gör en Bobbitt

TCO:s pitt-, balle- och kukutspel å SEK 6 miljoner har väckt viss förståelse bland modersmåls lärare, Kd:are, fiender till runda ord och andra mimosasjälur. För övrigt har det feministiska utbrottet närmast betraktats som ett utslag av menopausal oförstånd.

Atavistiska basfakta är att kvinnor menstruerar 400 gånger under den reproduktiva cykeln med allt vad det innebär. Som lök på laxen föder och ammar de 1,6 barn. Till råga på eländet har de en tiondel av den testosteronhalt som evolutionen givit männen för att kunna kämpa om kvinnorna. Kvinnans möjligheter att i rättvisans namn skjuta igenom glastaket är därför av en gemen naturens ordning begränsade. Tänk om Alexander, Napoleon och Tony Blair varit tvungna att själva föda och amma.

Möjligen vill Inger

Olsson identifiera sig med den kyska och mångbröstad Diana av Efesos, som bättrade på sin barm med parfymade turtestiklar.

Den däre som tillvitar judar, samer, zigenare och afroamerikaner en specifik karaktärs-egenskap hamnar snabbt i domstol. Det är inte *comme il faut* att stämpla så kallade folkgrupper med stereotypa

omdömen. Undantaget är hönkötet av Homo sapiens sapiens. I uppmärksammade affischkampanjer anses det till exempel fullt legitimt att fråga svenska män: När slutade du slå din fru?

TCO:s genitalfixerade attack mot vad som fördom i patriarkalisk anda kallades familjelyckan väcker obehagliga associationer. Möjligen vill Inger Olsson identifiera sig med den kyska och mångbröstad Diana av Efesos, som bättrade på sin barm med parfymade turtestiklar – ett arkaiskt exempel på dagens strävan att samtidigt vara hane och hona. Ett senare exempel är jungfru Maria, delvis obehärad flerbarnsmor.

I beaktande av att Sveriges enda tillväxtindustrier är krishantering, etik och moral med speciell orientering mot nutidshistoriska atrociteter är TCO:s dubbelsidiga utbrott anmärkningsvärt. Vi medlemmar av det svaga könet med benägenhet för kastrationsångest erinrar oss det feministiska pionjärprojektet SCUM (Society for Cutting up Men). Från 1967 års manifest läser man:

Att vara man är att vara defekt, känslomässigt begränsad. Maskulinitet är en bristsjukdom och män är känslomässiga krymplingar. Mannen är fullkomligt egocentrisk, fångad i sig själv, oförmögen till medkänsla... han är en halvödd, oemottaglig, trög varelse, oförmögen att ge eller ta emot lycka... SCUM tänker döda alla män som inte ingår i SCUM:s hjälptrupper.

Uppropets genius Valerie Solanas fick sina 15 minuter i rampluset genom att vingklippa den extremt omlagige Andy Warhol. Andra stjärnor i hennes apostoliska succession är Lorena Bobbitt, som kastrerade sin motbudande make, men obetänksamt nog kastade organet inom transplantationsförmåga radie. I Brasilien har hon blivit ett föredöme. I det berömda Mattos-fallet skar en skolflicksälskarinnan av penisen på en opålitlig speccerhandlare. Han hade dock sinnesnärvare nog att stoppa det avskurna organet i en isshink och efter polisanmälan och fyra timmars kirurgi återförenades han med sin mest älskade extremitet. Andra brasilianska damer, som tillhör "giljotinrörelsen", har opererat med skällhett vatten respektive avskärande av en testikel, som nedspolats i toaletten och, i ett extremfall, kastration med blotta kvinnohänder.

Det är välkänt att feministretorik åtnjuter den intellektuella motsvarigheten till politisk asyl, men när halva befolkningen hotas, inte bara konfessionellt och politiskt, utan även i sin ofrivilliga, genitala tillhörighet är det väl dags att höja på ett ögonbryn.

11 mars 1999
SVANTE FOLIN

Asiens tigrar bet sig i svansen

Det finns snabba vägar men inga genvägar till ekonomiskt välstånd. Tomas Larsson sätter några bockar i kanten på en annars tänkvärd uppgörelse med tigerandan.

Äntligen en skildring av krisen i Sydostasien som inte utser ondskefulla valutaspekulanter och färdaktiga aktiefondförvaltare till syndabockar! I Victor Mallets bok om regionens uppgång och fall är det inhemskas politiker och företagare som styr dess öden.

Ekonomisk historia

Victor Mallet
The Trouble with Tigers: The rise and fall of South-East Asia
Harper Collins, 1999

Victor Mallet var under tre år baserad i Bangkok som Sydostasienkorrespondent för Financial Times. Att han i skildringen av asienkrisen lägger ansvaret för debaklet på lokala potentater är ett närmast naturligt resultat av bokens upplägg. Fokus ligger inte på ensidigt ekonomiska fenomen. Mallet tar ett bredare grepp och lyfter fram den ideologiska debatten om asiatiska värderingar, tecknen på social upplösning i moderniserings och urbaniserings spår, den alarmerande snabba miljöförstöringen och de omogna säkerhetspolitiska arrangemangen i Sydostasien.

Ingen kan med trovärdigheten i behåll lägga ansvaret på det utländska spekulationskapitalet för problem som Indonesiens skogsbränder, heroinmissbruket i Malaysia, bristen på demokrati i Singapore, hiv-epidemin i norra Thailand, eller beslutet 1997 att låta militärjuntan i Burma bli medlem i den sydostasiatiska samarbetsorganisationen Asean.

Politisk omognad

Mallet betraktar alltså finans- och valutakrisen som bröt ut i Sydostasien sommaren 1997 som ett av flera symptom på en djupare rotad sydostasiatisk sjuk: Politisk arrogans och omognad. Resultatet av den snabba industrialiseringen – den snabbaste hittills i världshistorien – var inte bara att folk levede längre och bättre, utan även att regionens ledare drabbades av hybris:

De började tro att deras samhällens genomsyrades av särskilda asiatiska värderingar, och att de därför var immun mot de politiska och sociala tryck som ledsagat tidigare industriella revolutioner.

Sydostasiens eliter inom politik och näringsliv "trodde att de kunde importera det moderna industrisamhällets omslagspapper – välståndet, bilarna, höghusen, flygplatserna, TV-apparaterna och telefonerna – utan det moraliska och politiska

Föder välstånd frihet? Det relativt demokratiska Thailand är också relativt fattigt, medan sofistikerade ekonomier som Malaysia har auktoritära styrelseskick.

innehållet: frihet, rättvisa och *rule of law*", konstaterar Mallet.

Den generation sydostasiatiska politiker som bäddade för industrialisering och rekordsnabb tillväxt visade sig mindre lämpade att hantera det ekonomiska uppsvingets sociala och politiska konsekvenser.

Krisen består i att länderna i regionen ännu inte byggt politiska och ekonomiska institutioner som är anpassade till dagens snabbfotade globaliserade ekonomi.

Den stora utmaningen för framtiden rör därför just det som förespråkarna av "asiatiska" värderingar trodde att Asien var bäst på: att organisera samhället. Sydostasiens kris är inte finansteknisk. Den är inte resultatet av en sprucken spekulationsbubbla och den fixas inte av ett uppsving i konjunkturcykeln. Krisen består i att länderna i regionen ännu inte byggt politiska och ekonomiska institutioner som är anpassade till dagens snabbfotade globaliserade ekonomi. De saknar fungerande demokratiska system, fria informationsflöden, trovärdiga rättsväsenden, effektiva kapitalmarknader, förtroendeingivande redovisningsrutiner och uppfinningsrika företag.

The Trouble With Tigers är rik på intressanta fakta och belysande anekdoter och analysen är för det mesta välgrundad. Men lite djupare eftertanke från Mallets sida hade inte skadat.

Hans kapphäst är att moderniseringen i Sydostasien följer ett väl etablerat västerländskt och ostasiatiskt mönster, där industrialisering och utbildning skapar en medelklass som i sin tur ställer krav på politisk frihet och delaktighet. Men är det verkligen det vi har sett under de senaste 20 åren? Knappt. De mest demokratiska länderna i regionen är Thailand och Filippinerna – två relativt sett fattiga och agrara samhällen.

I vilka länder har vi bevitnat demokratiska revolter mot auktoritära regimer på senare år? Svar: Burma 1988 och Indonesien 1998, två länder som inte på något sätt ligger i regionens industrialistiska, socio-ekonomiska framkant.

De rikaste, högst industrialiserade och mest auktoritära asiatiska styrelseskick. Utifrån Mallets simplistiska, moderniseringsteoretiska perspektiv kan man faktiskt inte förstå vad det är som hänt – och händer – i Orientens Balkan.

Vidare klingar Mallets argument om den neoaektoritära asiatiska modellens ekonomiska bankrutt litet falskt, eftersom statsledningen i Singapore – de "asiatiska" värderingarnas Mecka – navigerat med glans på den finansiella krisens stormiga hav, medan det demokratiska Thailand var först att köra på grund. Kanske är det så att det inte spelar någon större roll vad det är för typ av regim. Vad som ytterst är avgörande för den ekonomiska utvecklingen är vilken politik som förs i sak.

Trodde på sin propaganda

Det som bäddade för regionens fall var inte nödvändigtvis att de "asiatiska värderingarna" blev föremål för en absurd och osympatisk ideologisk skoldbildning bland auktoritära sydostasiater. Dödssyndens bestod snarare i att man på alltför många håll trodde på sin egen propaganda, att framtida ekonomiska konkurrenskraft och tillväxt var av generna garanterat.

TOMAS LARSSON

Dagens självmål

Dagens Arbete, medlemsorgan för Metall, är en sympatisk och ambitiös förbundstidning. Den har fina bildreportage, goda krönikörer och två härligt satiriska tecknare, Julie Leonardsson och Lena Akebo. Skönhetensfläcken är chefredaktören Hans Larssons ledare. I februari nummer avhandlas företagsklimatet under rubriken "Direktörernas eviga gnäll":

Och dessutom tjänar de utländska bolagen mer på sina investeringar i Sverige än vad svenska företag gör på sina investeringar i utlandet, 14 procent avkastning mot 9. Så var det alltså med det direktörsgnället!

Det är inte, som Larsson har för sig, tecken på bra företagsklimat att investerarna kräver högre avkastning i Sverige än utomlands. Det är tvärtom den kanske bästa indikationen på att det svenska företagsklimatet är dåligt och på att investeringar här betraktas som extra riskabla. Se där ett exempel på ett självmål.

BO PERSSON